

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Beliczey utca 11. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt. — Félévre . . . 2 frt
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . 3 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az elő-
fizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJCAR.

HIVATALOS RÉSZ.

591

I. 897.

Felhívás.

Szarvas nagyközség előljárósága ezennel fel-
hívja a háztulajdonosokat, hogy a házaik előtt
elvonuló pallót, járdát fagy alkalmával hamuval
vagy fűrészpórral behinteni, valamint esős avagy
enyhe időben a sártól megtisztítani kötelességük-
nek ismerjék; mivel ennek nem teljesítése ki-
hágást képezvén a mulasztók ellen a törvény
szigorát fogjuk alkalmazásba hozni.

Szarvas, 1897. január 15.

Az előljárók nevében:

Dancs Béla
első-jegyző.Melis János
bíró.

A vidék hírlapírói.

Mikor az időszaki sajtó még zsege korát
élte, mikor szavának még alig volt több tartalma
a gyermek gagyogásánál az újság beérte kevés-
sel is. Úntig elég volt, ha szerkesztője heti né-
hány órát szentelt neki, azokat a bizonyos sza-
bad pillanatokot, melyekre már különben az una-
lom tartott volna igényt.

De azóta nagyot fordult a világ, óriási mér-
veket öltött a haladás. A hajdani szerény újsá-
gocskák átváltoztak nagy lapokká; a sajtó, fel-
szabadítva a gyámkodás, a cenzúra nyüge alól,
kinötte magát világhatalommá. És unim nagyobb-
odott terjedelemben és presztizsben, úgy nagyobb-
odott követeléseiben és azokkal szemben, kik
szolgálják. Az a hetedik nagyhatalom mely egyen-
ranguan beszél az európai koncertbe, ma már
nem elégszik meg azzal, hogy katonái a toll har-

czosai, csak órákon keresztül álljanak szolgálá-
tában.

Manapság az újság sokat követel magának.
Nem a közönségtől, melynek oly sokat és annyifé-
lét nyújt, nem a társadalomtól, melynek jóléte
haladása törekvéseinek, küzdéseinek jelszava;
de sokat követel azoktól, kik a toll ékesszólásá-
val tudásukkal, világtapasztalatukkal a sajtó szol-
gálatába szegődtek.

A hírlapírás szép hivatás, de idegrontó. A
szerkesztői irászat mellett az agyvelő rend-
szerint gyorsabban kopik és az újságírók több-
nyire korúlban vénülnek meg, hamarabb kidőlnek,
mint más halandók. Igen, hogy saját életük mel-
lett folyton a másokéiból is egy-egy szakaszt élnek
át, beléköpzelvén magukat azon emberek hely-
zetébe, a kikről innak gondolkozásukba, világ-
felfogásukba: behatolván belük mélyébe.

Az újságíró intenzív életében, mely folytonos
izgatottságban tartja, de nyugalmas percekben
alig részesíti, nem esoda, ha gyorsan fogy az
ereje és idő előtt eljön a nap, mikor lázas keze
fáradtan ejti le a tollat

Azt a tollat, mely nemcsak kenyéradója volt,
de sokkal több. Azt a tollat, melyet fegyvernek
használt a közjóért vívott szellemi harcban. Azt
a tollat, mely dicőitett mindent, a mi nemes,
és korbácsolta azt, a mi alávaló. Azt a tollat,
mely ragyogóan lefestette a szépséget és komor
szívekkel esetelte a nyomoruságot. Azt a tollat,
mely annyi embernek okulárt vagy gyönyörűsége-
t szerzett. Azt a tollat, mellyel naponként és
éjjelenként annyi órán keresztül szántotta a betü-
ket, sokkal inkább a társadalom érdekében, mint-
sem a saját javáért.

Hisz a földi javakat a sors náluuk még ugyan-
csak szűken méri az újságírónak. Nem, úgy mint
a gazdag nyugoti államokban, hol a penna tiszt-

letdíjából nemcsak kenyérre, hanem kalácsra is
telik. Ámde Frankonban is a valódi „bohémien“
keressen bármennyit, ép oly kevésé tud valamit
félrerakni, mint a mi íróembereink, a kik sok
mindent megtanulhattak, de a takarékoságot nem.
Mindenkor nem tud számolni; talán jobb is —
a muzsájának.

Szegény hírlapíró te, ha majd a betegség, az
aggko; a munkaképtelenség nem enged többé
az írászathoz: mi lesz belőled? Vagyondod nincs
nem volt módodban összegyűjteni. Ki fog majd
gondozni tehetetlenségében? s ha meghalsz: ki
ad majd kenyeret hátrahagyott hitvestársadnak
árváidnak? Valjon a lap melynek kötelékébe tar-
toztál? a melynek megjelenése talán amugy is
csak áldozatok árán biztosítható . . . Vagy a tár-
sadalom, a melynek javáért vitted küzdelemben
összes szellemi erődöt?

Segíts magadon, hogy az Isten megsegítsen.
Egyszerű, de nagy igazság ez; az újságírónak is
szól, a ki jövőjét, sorsát, családját biztosítani
akarja. Persze csak úgy lehet ez, ha szövetkezik
kارتársáival, ha mindnyájan összetömörülnek
hatalmas testületté, mely bírja mindazt, a mire
az egyén egymaga képtelen.

A fővárosi hírlapírók már rég megvalósították
ezt az eszmét. És élvezik azt a sok előnyt, mit
csak a szövetkezés képes nyújtani.

Az „Otthon,“ meg az újonnan alakult „Buda-
pesti Újságírók Egylete,“ sikeresen megvédheti
a hírlapírók érdekeit, meg erkölcsi reputációját,
nem csak kifelé, a társadalom különböző ténye-
zőivel szemben, hanem megvédheti azok ellen is,
kik méltatlanok arra, hogy az írói tollat forgas-
sák. A „Hírlapírók nyugdíjintézete“ tőkéjének
gyarapításához pedig hozzájárulnak nemcsak a
hírlapírók maguk, hanem adózik nekik a művészet
s a társadalom is, ily formán leróva hálás elis-

SZARVAS ÉS VIDÉKE TÁRCZÁJA.

Szerelmi program.

Elhagytuk egymást szép kisasszony,
Hisz tudja jól, egy csuf napon.
Szegény szívemnek fájt a válás,
De nem sokáig, mondhatom.
Őn jobbra ment, én balra mentem,
Mosolygott őn és én — nevettem . . .
És most már hirtelen sines
Szívemben önnek drága kínos!

Kíváncsi rája szép kisasszony,
Hogy mit teszek majd ezután?
Ha majd — mint mondja — érett észszel
Nem dalolok önről oly bután.
Hogy mit teszek majd? — Furcsa kérdés!
Halomra szerzem a babért és
Hódítok egyre szíveket.
Csak egyre ezt, mást nem lehet!

Jön majd czimemre, szép kisasszony,
Sok édes, illatos levél.
A melyben számos kis leányka
Igaz szerelmeiről regél . . .
És én majd szörnyű buzgalommal

Elbánnok e levélhalommal,
Szerelmes minden válaszom,
Örvend majd sok kis lány azon.

És újabb válasz, szép kisasszony,
Mig innak drága kis kezek,
Én addig a redakcióban
Unalmas munkát végezlek
És munka közben, hebe-korba
A válaszok megjönnek sorba . . .
Majd randevukat is kapok
Egy napra legalább hatot!

. . . Ez volna tervem, szép kisasszony,
Nos, mit szól hozzá, szép e terv?
Szívemben nem lesz bánat terhe,
Szerelmem nem lesz már keserv . . .
S ha mind beválik, mit reméltem,
Boldog leszen majd földi léttem,
Most egy hiányzik még csupán —
A sok szerelmes kis lány.

Huszárosan.

— Már megint csak a leányomról beszél. Pedig
kijelentettem már eléggé világosan, hogy nem adom
önhöz. Nem adom! semmi esetre sem.
— De ugyan miért makacsodik ezredes ur? Mi
a kifogása ellenem?

— Semmi és mégis sok. Igaz, hogy őn jó házból
való, jómódu ember, a modora is igen megnyerő, őn
rendkívül kedves pajtás, a kit igazán jó fiúnak lehet
elnevezni. De ez éppen a baj. Őn tulságosan jó és
ilyformán nem tud imponálni a leányomnak, ki már
hozzá van szokva a huszáros modorhoz. Őn igen éke-
sen szépen tud beszélni; de nem tud cselekedni.

— Igaz, hogy még nem volt alkalmam hős tet-
teket véghez vinni. Nem lehet mindenki huszár. Nem
az én hibám, hogy nem fogtak katonának.

— Tudom, az apjának a hibája volt, meg részben
az enyém is, mert engedtem, hogy magát kisvindlizzék
az újoncozásnál. De minek mentegeti magát? Lássá,
ez is reávall karakterének erélytelenségére.

— Talán mégse vagyok annyira híján minden
erélynek, mint ezredes ur gondolja.

— Maga erélyes? Hisz egy évig udvarolt a leá-
nyomnak, mielőtt kérőül me. volna fellépni. No már
pedig barátom én vőmnek csak gyors elhatározásu
embert akarok. Huszárosan! Eincz, czwei! és fertig.

— De ezredes ur, mikor két lénynek a boldogságáról van
szó, csak nem lehet határozni úgy huszárosan, hogy
eincz, czwei és fertig.

— Ugyan miért ne? Mondja hát, jól választottam-e
a feleségemet? Boldogan élek-e vele?

— Én úgy találom, hogy ő méltósága a legszere-
tetreméltóbb asszony a világon. A legbájosabb anyja . . .

merését a támogatásért, melyben a sajtó emberei hathatósan részesítik.

A jó példán okuiva, szövetkeznek most a vidéki hírlapírók is. Nem együtt a fővárosiakkal, hisz céljaik sem lehetnek mindenben egyformák. A vidéken elszórt hírlapírók nem óhajthatnak egyetlen társaskört alakítani, hol szórakozást találjanak, de igenis biztosítani óhajtják saját jövőjüket és a hozzátartozóikét. Főzél tehát a nyugdíjintézet, mely támogathatja betegsége vagy rokkantsága esetében, mely elláthatja özvegyét, árváit. És remélhető, hogy ezen czélok elérésében támogatni fogja a vidéki hírlapírókat a vidéki társadalom ép annyi áldozatkészséggel, mint támogatja a fővárosi társasága a fővárosi írókat. Szini előadást, bált, estélyt ép úgy lehet rendezni a vidéken, mint a fővárosban, és akik hozzá járulnak a vidéki hírlapírók nyugdíjalapjának gyarapításához: csak köteles hálát rónak le azokkal szemben, kik az ő gyönyörködtetésük végett, virasztják át hosszú éjszakáikat.

A gabonaüzlet és az agráris-mus.

Szélsőségben és meglepetésekben egyaránt gazdag volt a lefolyt évi gabona üzlet. Hosszantartó lanyhaság után a gabonaárak a legalacsonyabb nívóra szállottak le. Azonban alig, hogy hozzáfogtak az aratási munkálatokhoz, mind sürűbben hallatszottak panaszok a rossz termés miatt, mely szerencsére nem annyira hazánkat, mint a külföldet sújtotta. A mi termésünk kielégítő volt, s eredményét nagyon magasra növelte a kiviteli kereslet.

A többi országok szűk termése és a fogyasztó államok nagyobb kiviteli igénye az év második felében új életet öntöttek kiviteli forgalmunkba, gabona- és liszt-exportunkat egyaránt hatalmasan föllendítették. Még a nyár elején 6 frt volt a buza ára, és néhány hét alatt annyira emelkedett, hogy csakhamar elérte 8 frtot; az év végén pedig már a 9 forinthez is közel járt, a mi sokkal inkább kielégítette a gazdákat, mint az agráriusok valamennyi ténykedése, a mit eddig kifejtettek. Azért láttuk az ideai nemzetközi gazdakongresszuson, a helyett, hogy oly elveket hangoztattak volna, melyek a mezőgazdasági válság megszüntetésére szolgálnak, a tudomány és a tapasztalat emberei mindennel inkább, mint a baj orvoslásával foglalkoztak.

Tagadhatatlan, hogy a mezőgazdasági termelés több éven át nehezen küzdött a kalászos termények értékesítésével, de ez koránt sem volt oly aggasztó, a milyennek az agrárius urak oda állították, legkevésbé indokolt volt azon állítás, hogy a kereskedők okozták az árcsökkenést; mert nincs okunk hinni, hogy a gabona és termények minden körülmények közt kell, hogy biztos és jó értékesítésre találjanak, ha arra az árbeílyást gyakorló viszonyok nem szolgáltatnak alkalmat. A világ normális folyását hosszabb időre senki sem akadályozhatja meg.

A nemzetközi urak oly általános kérdéssel foglalkoztak, mint a tőzsdei határidőzlet megtiltása, a nagy tőke tulkapásai, az arany valuta a védvámrendszer stb.

melyek Németországban divatosak, de nálunk, Magyarországon soha termékeny talajra nem találhatunk; mezőgazdaságunk valódi bajait azonban egy szóval sem említették. A gabonatermelés mellett mérvadó tényezőként szerepelnek ugyanis nálunk a sertésstenyészés és hizlalás, melyek, sajnos, a járványos pusztítások által rendkívül sújtják a gazda jövedelmét. A kőbányai piac és számos vidéki hizlaló telep a melyek részben a sertés hizlalás, részben a kukoricza-értékesítés révén juttattak jövedelmet a magyar gazdáknak, tétlenségre vannak kárhozhatóak; állat-, különösen sertéskivitelünk a minimumra redukálódott. Aztán a filloxéra által elpusztított szőlők is egész községek és nagy területeket fosztottak meg jövedelmüktől. A helyett tehát, hogy azokat a bajokat hozták volna szőnyegre, melyek nálunk valósággal léteznek: csak oly czélszavakat vettek programjukba, melyek az ő malmukra hajtják a vizet.

Törökvisük mind a mellett nem sikerült, egyrészt azért, mert a földmivelésügyi miniszter a fölvetett kérdéseknek csak tudományos szempontból való tárgyalását engedte meg, másrészt pedig, mivel a meglehetősen kedvező termés az évek óta elő nem fordult magas gabonaárak, meghazudolták a fölhozott érveket, megczáfolták az agráriusok fölfogását.

Az eddig ismert statisztikai adatok a mellett tanuskodnak, hogy a belföldi fogyasztás növekedése jóval nagyobb, mint a gabonával bevetett terület emelkedése. A kivitelképes államok ez évben kevesebb gabonát szállítottak ki, mint az előző években és ehhez mérten alakultak a gabonaművek árai is.

Lássuk csak közelebbről azokat az okokat, melyek a hirtelen áremelkedést közvetlenül befolyásolták. A terméskilátások még aratás előtt a legszebb reményekre jogosították a gazdákat; csakhogy, mihelyt hozzáfogtak az aratáshoz: megkezdődött a nedves, zimankós idő, úgy, hogy sok helyen az aratást is félbe kellett szakítani. Hogy minő időjárásunk volt, azalatt a néhány hét alatt azt minceni tudja, záporos, jégverések, viharok jártak országszerte, sőt a felvidéken itt-ott hó is esett. A többi nedvesség hatalmasan előmozdította a rozsda terjedését, a viharok sok helyen megdöntötték, a záporok leverték és iszapba keverték a kalászatokat. Ezen abnormalis időjárás rendkívül nagy károkat okozott s a várható termés 30%-át tette tönkre.

Rég ideje, hogy a constellationok ennyire változtak, mint a lefolyt évben. Míg július közepén egy millió métermázsán fölül állott az előző év eredményéhez képest várt termés eredmény, addig a tényleges hozam 1¼ millióval mögötte maradt annak. Külföldön nemkülönben mögötte maradt a tényleges termés-eredmény a várakozásnak.

Európa aratását összegezve, 381 millió m/m. tenetű a mi 30 millióval kevesebb a tavalinál.

Az Európán kívüli világrészekben, melyek közül első sorban az amerikai Egyesült Államok és Súdán visznek lényeges szerepet a gabona-importra szoruló országok ellátásában, szintén gyengébb a termés-eredmény. Míg tehát ezen államok néhány évvel ezelőt Angliát csaknem egészen ellátták hatalmas gabona-exportukkal, sőt kivitelekkel Németországig eljutottak, addig most maguk nagy részben importra szorulnak, és ez adja meg az impulsust arra nézve, hogy a megindult ármozgalom nem fog egyhamar letűnni a naj

rendről és bizvást remélhetjük annak tartósságát. — Nem volt szükség tehát sem a kereskedőkkel való összejátszásra, sem a hivatalos adatok meghamisítására, az árak emelkedése a gyenge világtermés következtében mintegy önmagától keletkezett, s ha a természetből kifolyólag beállhat oly erőteljes áremelkedés, mint a lefolyt évben tapasztaltuk, akkor minden krajczárnyi emelkedés, melyet a buza elér, több hasznot hoz a közgazdasági élet összes tényezőinek, mint az agráriusok legszínesebb theoriái, melyek nem egyebek pusztán szavaknál.

Mind a mellett el kell ismernünk, hogy az agráriusok valamely vivmányt mégis felmutathatnak: s ez a tőzsdereform eszméje, mely az ő agitációjuk nélkül aligha kerül ily hamar napirendre. Nem akarván félreértésnek helyt engedni: kijelentjük, hogy a tőzsdereformot mi is szükséges követelménynek tartottuk és így csak örömmel fogadtuk az ankétet, a melyet a kereskedelemügyi miniszter egybehívott s a melytől annál kedvezőbb eredményt várhatunk, mivel azon majdnem egyhangulag constatálták, hogy a tőzsde reformálása szükséges, a reform végrehajtására külön törvény hozandó, s a mezőgazdák is képviselve legyenek a tőzsdetanácsban. A kormány immár ébren és erőlesen működik a tőzsdei intézmény javításán, mely bár nehéz feladat, de a felek méltányosságával keresztül lesz vihető.

Az iszákosság ellen való küzdelem.

Szomorú tény, hogy hazánk a pálinka és egyéb szeszes italok gyárosainak s az iszákosoknak a hazája. Különösen népünk szegényebb osztályaira nézve áll ez. De el van terjedve a rut szokás nemzetünk minden rétegében. Meghajtunk alkoholt előtt: egy részük, mert abból él, másrészt, mert attól hal meg. Az alkohol viszi a vezérszerepet az alkotmányos életben, főszerepet játszván a nagy jelentőségű, józan nemzetek fiamnak való választási jog gyakorlásánál — az alkohol szítja a tömegek lázadásait, — ott van mindenütt ahol a félbevesztett emberi szenvedélyek molesztolják beönmagukon az isteni eredet bélyegét.

A szeszes italokban semmi tápláló anyag nincs, összes (kezdetbeli) hatásuk az, hogy jótékonyan csökkenhetik a zsír felbontását a testben. Ez a különben jelentéktelen jó hatás azonban csak annál veszedelmesebb zsírtelakódásokat okoz az iszákosoknál. Folytonos bálhurutot idéz elő, megzavarja minden szervét az emberi testnek, tönkreteszi az idegrendszert; az érzékszervek, mint a látás, hallás megromlanak; s szellemi tehetségek meggyengülnek, s előttünk állanak az idült alkohol mérgezés szomorú alakjai, kik közt a halandóság ijesztően nagy, kiknek szervezete elvesztette minden ellentálló, képességét a betegségekkel szemben. És az erkölcsi veszteség, mit a részegeskedés okoz az által, hogy tönkreteszi a családi boldogságot, az anyagi jólétet s elősegíti a bűnt — kiszámíthatatlan nagy.

És ez erkölcsi és testi elfajulás oka legnagyobb részét kiváltképpen a pálinka ivás.

A társadalom legkomolyabb és eredményeiben legnagyobb horderejű feladata azon viszásságok elhá-

Ki sohsem lesz az anyósa. Épen azért dicsérheti bátran.

— És dicsérem is, lelkesülten és okkal. Mert miután óhajtasom nőül venni a leányt, — megnéztem az — anyját is.

— Ön nagyon circumspectus.

Lássá én nem voltam olyan elővigyázó, én nem is ismertem a feleségem anyját — és mégis boldogan éltem vele. Én nem is néztem sokat; láttam belőszeregettem és elvettem amugy huszárosan, eincz, czwei és fertig.

— És ez olyan könnyedén simán ment?

— Dehogyan ment simán, ha könnyedén is. Tudja... elmondom önnek, hadd okuljon belőle maga is... tehát tudja, mikor én a Terkát először megláttam — a jégén tüstént — rögtön tisztában voltam vele, hogy ő vagy senki más. Nem is haboztam soká, hanem felszólitottam a kapitányomat, ki szintén kinn korcsolyázott, hogy mutasson be.

— De pajtás én nem ismerem azt a hölgyet szabadkozott a kapitány.

— De feljebbvalóm vagy és barátom tehát kötelességem segítségemre lenni. Ha te, mint idősebb, engem bemutat, látni fogja ez a kedves teremts, hogy komoly férfival van dolga.

— A kapitányomnak végre is engednie kellett és egy félóra korcsolyázás nekem untig elég volt, hogy a Terkám szívét elhódítsam. Megkérdeztem; hogy

akar-e feleségem lenni és másnap már Bécsben voltam a kriegsministeriumban, hogy kieszközöljem a házassági engedélyt. A kauziót letehettem; szerencsére, mert Terka apja hivatalnok volt, amolyan magasabb rangú a kinek azouban alig volt nevezetesebb vagyona. Mikor Bécsből lejöttem elmentem egy bábra, a melyen Terka is jelen volt az apjával meg garde de-dame-jával. És a Terkát egy párszor körülforgattam, elmondtam neki, mit végeztem Bécsben és visszavezettem női kíséremmel. Aztán felkerestem az apját, kit elszólitottam a tarokparti mellől, bemutatkoztam s oládtam kérésemet a leány kezét illetőleg.

De hadnagy uram szót a Terka apja én még nem ismerem önt, csak nem ígérhetem önnek mindjárt az első pillanatban a leányomat.

Huszártiszt vagyok, a kauzióm megvan, különben a császár kabálját viselem s az elég garancziája becsületes voltomnak.

Kérem én nem kételkedem benne, de mégis... Látogasson meg, kérem, és néhány hónap múlva...

Néhány hónap múlva? Hát olyan türelmesnek gondolja érzelmeimet Terka iránt? Hisz az nem is volna szerelem! Uram halgasson szavaimra. Most mindjárt kezdődik a négyes, a mit Terka kisasszonnyal kell tanczolnom, annak végével majd bátor leszek újra kérdezősködni: Igen vagy nem?

Avval szalutáltam és ott hagytam az öreg. A négyes után újra felkerestem. Ő még mindig nem

gondolta meg magát, talán azért, mert tarokkpartnerjei nem hanyagta cserben. Mivel nem tudott határozott választ adni, azt mondtam neki, hogy hát csak kártyázzon nyugodtan tovább majd beköszöntök a házába. Az öreg visszaült az asztalhoz én pedig kocsiáram a Terka velem a somszédfaluba egyenesen a paphoz hajtottam. Ott is egy kis erélyes fellépésre volt szükség, de végre a lelkes összeadott. Mikor másnap Terkával az apjához beköszöntöttem, ez bizony belenyugodott házasságunkba.

— Ennek igazán örülök!

— Minek?

— Hogy a Terka apja oly könnyen belenyugodott a változhatatlanságba. Mest ilyformán reményem van, hogy ön is bele fog nyugodni, hogy azt a Terkát a ki szakasztott az anyja, az én Terkát apai házából megszórtam és a nénémhez biztcs holyre kísérem, hol addig fog maradni, míg mi is elmehetünk a paphoz.

— !?! — De bizony nem fog maradni! A lakodalomra az én házamban is elég tág a hely. No so'se hittem volna, hogy ön — hogy te ilyen tüzről pattant legény vagy!

Ölelj meg kedves derék fiam! czupp, czupp.

ritásában áll, mik az iszákosságot előmozdíthatják; mérsékleti egyesületek felállítására, a pálinkának, és egyéb szeszes italoknak a teával, kávéval stb. való helyettesítése, a munkások osztálya helyzetének javítása azon eszközök, mikkel a romboló, ártó elfajulás ellen küzdenünk kell.

Nem tulozni akarok itt. Eszemben sincs, hogy akár más egyéb szeszes italnak mértékletes élvezése ellen beszéljek. Hisz tagadhatatlan, hogy sok hasznát láthatjuk a mértékletes pálinkaivásnak szokatlan, nagy erőfeszítések alkalmával, mikor emelkedett kedvre nagy erőfeszítésre van szükség, vagy kedvezőtlen éghajlati viszonyok közt kell erős munkát végeznünk.

Bizonyos az is, hogy színtelenné válnék ez egész élet ha olykor, kivételes alkalmakhoz a kancsó fenekére nem nézne az ember. A nemes bor gyöngyöző habja, a tűz, mi a tokaji csepjeiben lakik telket kölcsönöz a csüggedőnek, erőt a kiláradottnak, új életkedvet a mindenét vesztett embernek, szellemi munkára, emelt gondolkodásra ad, semmivel meg nem fizethető, sokszor egy egész élet irányára elhatározólag ható momentumokat. „Sed, est modus in rebus...“

Mindeme jó oldalak végtelenen ártókká válnak az iszákosra nézve.

Meg kell szüntetnünk a szegénységet, ki kell irtanunk az italban a vigaszt, feledést kereső nyomort meg kell operálnunk a társadalom testén burjánzó fekélyes kinövéseket, a proletariátust, a fehér embe rek között divó szégyen etes rabszolgátságát a munkásnak a munkaadóval szemben — ideális, nagy, manapság megannyi kivihetetlen feladatok, de megannyi égető kérdések is.

Tegye meg minden ember mindenkor a magát és lassankint haladni fogunk a kitűzött cél felé. A záróórak a munkaszünet, a korcsmazárás törvényhatósági uton való szabályozása mindaz, a mit államilag és rendőrileg tenni lehetett. A többi a társadalom feladata. Szórakozást, könnyű munkát kell nyújtani szegényebb embertársainknak, a súlyos heti munka szünnapjain és pihenő napjaiban Befolyásolni kell magánérzetüket, a családot. — Bármily nehéz feladat is ez bármily áldozatokot is kíván a vagyonosabb, műveltebb osztályok részéről, — mind nem sok azért, hogy elkerüljük a nyomortól bűnbé taszítottak mindent tönkretévessel fenyegető mozgalmait. A történelem tanít arra mily következményekkel jár a „panem et circenses“ követelésnek meg nem adása.

HIREK.

— **Felolvasás.** A szarvasi iparos ifjak önképző köre elhatározta, hogy az egyleti helyiségben havonként kétszer, az ifjuság szellemi művelődésére felolvasást fog tartani. A napokban felkérték Moraucsik János tanító urat, ki készséggel megígérte a felolvasást, mely ma délután fog az egyleti helyiségben megtartani. A tanári testület több tagja megígérte, hogy az ifjuság művelődése érdekében ők is fognak felolvasást tartani. Igazán kívánatos dolog, hogy ezt a hasznos ügyet minél többen támogassák, mert csak így lehet biztosítani az iparos ifjak szellemi fejlődését.

— **Eljegyzés.** Székely Jenő Nagyszalontai fakeskerdő a napokban eljegyezte Srötter Miksa helybeli kereskedő kedves és szép leányát Rezinát.

— **Lóavató bizottság elnöke.** A lóavató bizottság elnökének gróf Bolza Géza ur választott meg.

— **A regény vége.** Chimay hercegnő világra szóló botránya, úgy látszik befejezést fog nyerni, amennyiben állítólag egy berlini mulatóhely tulajdonosa szerződtette. A hercegnő előképekben fog közreműködni s a zenekíséretet hozzá Rigó Jancsi fogja szolgáltatni.

— **Gyümölcsészeti jutalmak.** A magyar földhitelezési bizottság által a gyümölcsészeti és fatermesztési tereken szerzett érdemek elismerésére az 1896-dik évre adományozott 2500 forintból létesített 21 jutalomdíj lett a faiskola-kezelő tanítók között kiosztva.

— **A sertés orbáncz** és sertésvész Mezőtúron megszűnt.

— **Az E. M. K. E. közgyűlése.** Az erdélyi rész magyar közművelő egyesület ideai közgyűlését június 8. Gyulafehérvárott fogja megtartani. Az egyesület elhatározta, hogy a testvér egyesületeket február 15-ére Budapestre gyűlésre hívja össze, melyen az államsorsjáték kieszközöléséről fognak tanácskozni, valamint kimondotta a délmagyarországi közművelődési egyesület megalakulásának erkölcsi támogatását.

— **A budapesti központi vásárcsarnok** megnyitása. Január közepén nyitják meg a fővámtéri központi vásárcsarnokot, melyre az előkészületek már javában folynak. Tehát a központi vásárcsarnokban pár nap múlva már élénk élet fog uralkodni.

— **Betérés.** Meitner Salamon pálinka depójába a múlt héten eddig ismeretlen egyének betörték s onnan, mintegy 200 forint értékű italokat s pénzt elraboltak. A rendőrség megindította a nyomozást, de a tetteseket eddig nem sikerült kézrekeríteni.

— **A hadügyminiszter rendelete.** Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter rendeletet küldött a katonai ügyosztályokhoz, hogy a sorozás alkalmával a legénység látóképessége alaposan megvizsgáltsék. Mert már igen sokszor kiünt, hogy a besorozott újonczok nem bírnak oly látóképességgel, mint a minőt a katonai szolgálat megkíván, s akkor azokat, mint hasznavehetetleneket kénytelenek néhány heti, vagy havi kórházi ápolás után elbocsájtani. A sorozásnál eddig a legénység látóképességét nem vizsgálták meg, hanem mngelégedtek azzal, ha a hadköteles kijelentette, hogy látóképessége kifogástalan. Erre czélzott azután a belügyminiszter rendelete s ezen bajokat óhajja orvosolni.

— **Chimay hercegnő újévi ajándéka.** A napokban a Rémi szállodához közel levő Sternberg Ármán és Testvére hangszer üzletének kirakatában meglátott a híressé lett hercegnő egy 6000 forintos Maggini hegedűt melyet felhozott magának a szállodába, hogy azzal szerelmes Rigóját meglepje, mert — mint mondá — az ő Jancsija nagyon szereti a változatosságot a hegedűben.

— **Meghívó.** A helybeli tanítóegyesület 1897. jan. 23-án, d. u. 4. órakor, a tanítóképző gyakorló iskolájában felolvasó értekezletet tart a következő tárgysorozattal: 1. Gyakorlati tanítás. Bretz Berta r. t. 2. Felolvasás. Slajchó Mihály r. t. 3. Bírálat. Molnár János r. t. Ajánljuk a tanúgy iránt érdeklődő közönség figyelmébe.

— **Tartalékos tiszteknek** való sikkas egyenruhák, felszerelési cikkek logjobban és legolcsóbban az előnyösen ismert Blum és Társa czégnél, ó cs. és kir. Fensége József főherceg udvari szállítójánál, Budapest, Sütő utca 2. sz., Szervita-tér sarkán szereshetők be.

— **Bál saison.** Hogy érdekes, chic-es újdonságokban milyen gazdag az ideai bál-saison, látható Girardi József elismert legelsőrangú confection- és divatárú-üzletében (Budapest, koronaherceg utca 1.) jól kiülönösen leányoknak igazán szép könnyű báli ruhák illúzió- és gazeból, ugyszintén remek nehezebb tolettek lady patrenesseknek, olcsó áron készülnek. A Girardi czég megszerezte a legszebb párisi modelleket báli belépőket; az előkelő világ a kiválóan izléses, gyönyörű minták nyomán számos megrendelést tett.

CSARNOK.

Az ébresztő óra.

Irta: SCHIRFELD ERICH.

(Folytatás.)

— Nem helyes ez a gazdálkodás! — támadta meg azt, — miért nem küldte el a kocsit? Mi?

— Igen, de hát hová? És minek?

— Édes Istenem, ne legyen gyermek. Hát nem kellett volna egy menyegzői fogatot Augusta-utca 25-ik szám első emelet. Altern órnagné asszonyhoz küldeni? No csak siessen egy kicsit!

— E pillanatban gördült be egy kocsi a kapu alá. A legközelebbi perczben Mari már kint volt.

— Hallja bácsi — kiáltott a kocsisra — ki ne fogjon valahogy. Megyünk Augusta-utca 25-ik sz első emelet és aztán kisasszonyunkkal a templomba. Ezzel gyorsan felmászott a bakra a kocsis.

— Engedjen meg, — szolt közbe a bérkocsitulajdonos, — nem megy az ily könnyen. Ma sok esküvőnk van, s mi a megrendelt kocsikat a kellő helyekre küldöttük. Hát kinek a számára? ...

— Mari megszeppent.

— Hát nem ismeri még eléggé Altern órnagné asszonyt? Mi biztos pasasok vagyunk!

— Hogy a kukukba ne. De hát a kocsisnak tudnia kell legelőbb, hogy melyik templomhoz hajtson! Mari hallgatott, zavarba jött egy kissé. De gyorsan megmondta a dolgot.

— Természetesen a Dómba, mondá büszkén. Mi csak a Dómba mehetünk, a hova tartozunk. Csak mindig nobelül!

— A tulajdonos intett a kocsisnak s visszament az irodába.

— Lapozgatni kezdett könyveiben.

— Szt. Katharine: Wollschläger mérnök és Glaser kisasszony — mormogá. Szt. Ulrich: Birow kormányzó székü biró és Wächter kisasszony. Dóm: — aha — Stein kereskedelmi tanácsos leánya Minsleben báróval. Hm! ez tehát ő! Az uraságnak vannak saját fogatai, csak három van rüdelve, de mégis egyezik a dolog.

— S a kereskedelmi tanácsos ur számlájára rávezetett még egy kocsit.

Wittingen Sarolta ép abban a pillanatban lépett a Dómba, mikor az új mátkapár az oltár előtt gyűrűt váltott. Önkénytelenül állva maradt s talán legszívesebben elfutott volna onnan. Hanem a tanuk csoportjából gyors léptekkel egy huszártiszt közeledett hozzá ki karját nyújtá neki és őt a társaságnak, a melyhez tartozónak vélte, körébe vezette. De micsoda új meglepetés: hisz nem az ő kedves Elfriedája volt az, a ki az oltár előtt térdelt, nem is látott egyáltalán egy alakot sem azok közül, kiket a menyegzői előestélyen megismert. Most lett előtte világossá, hogy nem az igazi templomba, egy teljesen ismeretlen társaságba jutott.

— A lelkész elmondá az áldást, az orgona zugott s párosan lépkedtek a résztvevők a kijáratnál levő kápolna felé, hol az újpárnak szerencsekívánataikat elmondották. A tiszt hátramaradt egy kissé Saroltával. Megengedi kisasszony, nevez Sobritz Jenő.

— Meglepetve és örvendve nézett reá Sarolta. Óh, — felelé, — hisz akkor ön János bátyámnak barátja, a Wittingen Jánosé. Beszélj Önről otthon!

— Sobritz uron volt az örvendetes meglepetés sora Szerencsésnek mondta magát, hogy legjobb barátjának és bajtársának bájos nővérét megismerhette. Sarolta csakánmar visszanyerte elfogulatlanágát és vidám kedélyét. Tréfásan beszélte el téves utját, de igyekezett lehető gyorsan tovább jutni. Belsőleg mégis sajnálta, hogy „asztaltársát“ nem büntetheti meg távollétével.

Sobritz urnak épen nem tetszett a dolgok ijyeműi fordulata. Sajnálattal vezeté a leányt kocsijához, de viszont megnyerte az engedélyt, hogy a következő napon hogyléte iránt kérdezősködhessék s egy kicsit beszélgethessen kedves bátyjáról.

— Biró ur! Biró ur!

— Mi az angyalom?

— Itt a kocsi az ajtó előtt várakozik Önre!

— Ah! esztelenség! Ébresztőm nem csengetett még, tehát ...

— De a kocsi, biró ur!

— Most Kurt is meghallotta az ostorpattogását, felült ágyában és az óralapra tekintett. Három óra! Szemci tagranyiltak, az izzadság homlokára ült és egy ugrással kiugrott ágyából.

— Csak egy pillanatig! Rögön jövök! kiáltott ki a gyorsan felszakított ablakon keresztül a kocsisra. Lázás izgatottsággal kutatta aztán át ruhaszekrényét. Végre minden együtt volt. Csak félig mosdott meg, dacára a kettős czélnak, melyet elérni akart. Ráadásul kiesett kezéből a gallérgomb. Kurt felforgatta a székeket, félretolta a divánt és kutatót minden szegletben. Végre rálépett a szoba közepéig menekült székelynyre, miközben a gomb természetesen darabokra tört.

— Wachtelné asszony! Gyorsan egy gombot! Egy országot egy gombért!

— Mialatt Wachtelné asszony ritkaságygyűjtő szekrénykéjében kutatót, megnézte Kurt az ébresztő óráját. Valóban nem csengetett le, a mi nem is volt csoda, mert a csengő alatt levő kis zárókapocs szorosan tartotta a kalapácsot, a mire Kurtnak nem volt gondja, midőn a „müdarabot“ felhuzta.

— Végre megérkezett a kívánt gomb s kevés perczel később barátunk kocsiban ült. Négy óra volt. A kocsi Augusta-utca 25-höz rohant. A kisasszony már félórája saját kocsijában ment a templomba, mondák neki.

— Tovább az Ulrichtemplomba!!

— Az esketés már befejeztetett, új pár és vendégek valószínűleg már régen a lakodalmas házban vannak.

— Kaiserhof hotel!!

— Valóban, itt már ép ott tartottak, hogy asztalhoz üljenek. Gyorsan, szórakozottan fejezte ki szerencsekívánatait es mentegetődzését az új pár előtt. Tekintete kutatva járt körül a teremben. — Végre!! Megtalálta Öt. — Rettegetté a félelem, hogy haragudni fog. Mily boldog meglepetés érte, midőn ennek vidáman mosolygó tekintete az övével találkozott. S tényleg, épen nem haragudott reá, ellenkezőleg: vigabbnak látszott, mint egyébkor s gyermekek örömmel beszélte el kalandját. — Óh! jól tudta azt Kurt, hogy nem állhat ellent a leány az ő varázsának, hiszen nem állhatott ellent ennek még senki sem.

— Csak egyszer ingott meg egy kissé önbizalmában, midőn a leány Sobritz urról beszélt. De hála Istennek, nem volt komolyabb következése. Már a Champagnernél elsütötte hódításának első fegyvereit, de tulajdonképeni rohamra nem került a dolog, mert az ellenség a legválságosabb pillanatban ügyesen kisiklott kezei közül, vagy szándékát ügyes manőverrel hiúsította meg. — Hiszen csak egy negyedóráskat lehetne egyedül Saroltával. — Na talán holnap!

Másnap délben átadva Kurt vizitkártyáját Marinak, fájdalommal tapasztalta, hogy Sarolta már nincs ott. Fontos családi viszonyok tették szükségessé elutazását!

Kurt fontolgatni kezdé, vajjon irásban valja-e be az ifjú hölgynek szerelmét, vagy hozzá utazzék. Mielőtt azonban még határozatra juthatott volna, levelet kapott mely a postabélyeg szerint csak „töle“ jöhetett. Ajkához szoritotta a borítékot s hévvel csókolá a vonásokat. Aztán felvágta a borítékot.

Kettős lapot húzott ki. Egyik felén állott: Alulírottak örömmel tudatják leányuknak, Saroltának Sobritz Jenő főhadnagy urral való eljegyzését stb. stb.

Néhány pillanat múlva Kurt gazdasszonya, Wachtelné asszony erős durranást hallott. Midőn a szobába rohant, Kurtot halványan egy szekrényhez támaszkodva találta s vele szemben láta a ... sarokban ... a szétzuzott ébresztő-órát.

L. M. U. S.

HIRDETÉSEK.

1786
1896

Hirdetmény.

A körös-tisza-marosi ármentesítő és belviz-szabályozó társulat árterületéből a műszaki ártér-fejlesztés alapján 1890-ben kimaradt földrészek után az 1885—1889 években kirótt s a társulat pénztárába befizetett összegeknek visszafizetése a szarvasi földbirtokosok részére az 1897. évi január hó 18. 19. 20. 21. 22. és 23. napjain. d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig teljesítetik.

Felhívtnak az érdekelte földbirtokosok, hogy a részükre visszafizetendő összegeket, az említett határnapokon a társulat békés-bábockai szakaszának pénztári hivatalában (társulati ház) okvetlenül vegyék fel, mert a kifizetéssel megbízott küldöttség a kitűzött határidőn túl már nem fog működni s így a fel nem vett összegeknek kifizetése később nehézségekbe ütközik.

A kirovási összegeknek visszafizetésénél az 1885—1889 évig használt kirovási könyvecskék felmutatandók; birtokváltás esetében pedig pénzfeltevő jogosultságát igazoló birtokszerzési okmányok is a küldöttségnek előterjesztendők.

Szentes, 1896. december hó 23 án.

Fekete Márton

kir. tanácsos, főigazgató

Ekegyártásra külön szakosztály.

Első magyar gazdasági gépgyár részvény-társulat

Gőzcséplőink

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Részletes árjegyzékkel és szakbavágó felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Kérjük minden kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

C z i m:

Első magyar gazdasági gépgyár részvény-társulat
BUDAPESTEN.

Különlegességek borkészítési gépekben,

Czimre ügyelni tessék.

A nagy Krach!

New-York és London az európai száraz földet sem kímélték meg, és egy nagy ezüst árnyár indítva érezte magát egész készlerét — a munkadíj csekély megtérítése mellett — elajándékozni. — Én vagyok felhatalmazva ezen megbízást eszközölni. Én tehát minden embernek legyen bár szegény vagy gazdag, adom az alant felsorolt tárgyakat pusztán 6 frt 60 krajczár megtérítése mellett és pedig:

- 6 drb legf. asztalkés valódi angol pengével,
- 6 " amerik. pat. ezüst villa egy darabtól,
- 6 " amerik. patent ezüst evőkanál,
- 12 " amerik. patent ezüst kávékanál,
- 1 drb. amerik. patent ezüst levesmerítő,
- 1 " amerik. patent ezüst tejmerítő,
- 1 " amerik. patent ezüst tojástartó,
- 6 " angol victoria tálcza,
- 2 " pompás asztali gyertyatartó,
- 1 " teaszűrő,
- 1 " legfinomabb cukorhintő.

44 drb. összesen csak 6 frt 60 kr.

Az összes fenti 44 tárgy cselőtt 40 frtba kerül és most ezen minimális ártért, 6 frt 60 krért kapható. Az amerikai patent ezüst egy teljesen fehér fém mely ezüst színét 25 éven át megtartja, miért is jótállva lesz. Legjobb bizonyítékul, hogy ezen hirdetés

nem szélhámosság

ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek azt, ha az áru nem felel meg, kifogás nélkül a pénz visszazármaztatom, senki se mulassza tehát el a kedvező alkalmat, ezen remek garnitúrát megszerezni, a mely különösen alkalmas mint **izléses nászajándék** valamint minden jobb háztartás részére, egyedül kapható

HIRSCHBERG A.

az egyesült amerika pat. ezüst-gyárak főigazgatójának, Bécs, II/3 Rembrandtstrasse 19, Telephon 7114. szám. Budapesten kapható: **Engel Edénél**, Eötvös-utca 28. szám.

Szétküldés a vidékre utánvét vagy az összeg előleges beküldése mellett. **Tisztító por hozzá 10 kr. Csupán a melletti védjeggyel valódi.** (Egészségi fém.) **Kivonat az elismerő iratokból.**

Az ön által küldött evő amerik. ezüst garnitúrát megkaptam és igen megvagyok vele elégedve.

Vozovites, Krassó-Szörény megye 1896/7.

Pilis Pest megye, 1896. augusztus 24.

Tisztelt uram!

A garnitúrával meg vagyok teljesen elégedve. Kérem sógornőmnek báró Nyárinénak szül. Somogyi meg- 3 garnitúrát küldeni. Báró Nyári József.

Csillag Anna személyesen az eladónő!!

ÉN CSILLAG ANNA

185 cm. hosszú Loreley-hajammal, melyet az áltaalm feltalált kenőcs 14 havi használat után nyertem, s mely az egyedüli szer a **ajkkihullás** ellen, elősegíti a **hajnövekedést** s erősíti a **hajbőrt**; uraknál elősegít telt és erős **szakállnövekedést** rövid használat után egy a **haj**, mint a **szakállnak** természetes színt és sűrűséget kölcsönöz és megóvja korai őszüléstől a legmagasabb korig. Ára egy tégelynek 1 ft, 2 frt, 3 frt, és 5 frt.

Naponta szétküldés az egész világra az összeg beküldése vagy utánvét mellett.

CSILLAG ANNA Bécs, I. Sellergasse 9 szám.

Csillag Anna fesű kezeseg mellett törhetetlen ára 1 frt.
Csillag Anna hajkefe a legfinomabb ára 1 frt 50 kr.

Kérem alanti címre Kiehmansseg grófné kormányzóné ó excellenciája részére, Wien Herrongasse, három 2 frtos tégely hajkenőcsöt küldeni, amely már egy év óta kitűnően bevált. Tisztelettel Pletzi Irma ó excellenciája komornája.

Salatina, Csehországban.
T. Csillag Anna kisasszony!
Legyen szíves nekem kitűnő kenőcséből két tégelyt, a használati utasítással együtt, címre postautánvét mellett küldeni.

Herczeg Auersperg Ferencz.

T. Csillag Anna kisasszony!
Kérem az ön híres hajkenőcséből nekem egy tégelyt küldeni Bécs Gróf Conrey Felix.

Bakony-Szt.-László.

T. Csillag Anna kisasszony!
Postai utánvét mellett kérek az ön híres pomádéjából két tégellyel.

Id. Esterházy Imre gróf.

Igen tisztelt Csillag Anna k. a!
Sokat hallottam az ön kenőcsének kitűnő hatásáról s azért kérek egy nagy tégellyel postafordultával küldeni. Kiváló tisztelettel

Id. Gróf Esterházy László.

"Egyetlen Natália" Pomádé egyedüli szépitő szer, amely az arcnak szép és idült kinézetét létre hoz, simítja az arcon levő ráncokat és az arcon előforduló pattanások, Vámmerek, persenek egész tisztára elmúlnak.

"Egyetlen Natália" Pomádé egyszerű és hatása biztos, és azért is ne hiányozzon egy női toilett-asztalon sem. Ára egy tégelynek 2 frt. Natalia-Puder 89 kr. Natalia-Szappan 50 kr.
Főraktár CSILLAG ANNA, Bécs, I., Sellergasse 9.

József főherceg ó csász. és kir. udv. szállítója.
Fülöp szász Coburg-Gotha herceg ó kir. fensége szállítója.

Sürgönyezim: **Gottshlig Budapest.**

Telephon 57—86.

GOTTSLIG

AGOSTON

Tea-, rum- és cognac
nagykereskedő

BUDAPEST

Központi iroda IV. Váci-utca 4. sz.

RAKTARAK:

IV., Váci-utca 6 szám.

VI., Andrási-ut 23 sz.

"a Mandarinhoz"

"Hong-Cong Városához"

a Városháza-tér mellett

a kir. opera átellenében.

V., Egyetem-tér, Egyetem-utca sarkán, a "Japán nőhöz"

Kiviteli pinczék:

X. Kőbánya, Füzér-utca 9. sz.

Bizományi raktár Szarvason:

Kmetz Mihály urnál.

Közvetlen behozatalu valódi kínai és orosz karaván-teák, Jamaica-, Brazília, és Cuba cumok, francia cognacok, likörök a legfinomabb minőségben, eredeti csomagok és palackokban, eredeti árak mellett.

Árjegyzék ingyen es bérmentve.